

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Leppäkorven koulun opetuksen arvoperusta pohjautuu Vantaan kaupungin arvoihin, jotka ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus.

Koulumme toiminta-ajatuksena on, että oppilas on koulustamme lähtiessään "oman laivansa kapteeni, joka kunnioittaa myös vastaantulevia ja ohi pyrkiviä laivoja". Hän on elämäänsä, oppimiseensa ja työntekoonsa myönteisesti suhtautuva yhteistyökykyinen ihminen, joka pystyy tekemään itseään koskevia päätöksiä ja kykenee ottamaan vastuuta omista ja yhteisistä asioista sekä ympäristöstä.

Oppilaiden hyvinvointi on seurausta oppimisen ilon tuntemisesta ja toisten kunnioituksesta. Koko työyhteisön hyvinvointi ja aikuisten esimerkki edistävät hyvinvointia. Kodin rooli nousee keskeiseksi. Yhteistyö huoltajien kanssa ja yhteiset keskustelut ja linjaukset kasvatuskäytänteistä ovat tärkeitä.

Käytämme oppilasta osallistavia opetusmenetelmiä ja otamme oppilaat mukaan opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Tämä synnyttää oppimisen iloa. Oppilaiden mielipiteiden kuunteleminen ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisääminen esimerkiksi toimimalla erilaisten koulun sisäisten ryhmien (oppilaskunnan hallitus, ympäristöryhmä) jäsenenä ovat keskeisiä tekijöitä oppilaiden hyvinvoinnin edistämisessä.

Toisten kunnioittaminen on mahdollista vain, jos oppilaat arvostavat itseään ja omaa työtään. Painotamme oppilaiden terveen itsetunnon kehittämistä. Kulttuuri-identiteetin kehittyminen on tärkeä osa itsekunnioitusta. Toisten kunnioittamista opetellaan päivittäin koulun arjessa.

Joustavien opetusryhmittelyjen avulla oppilaat oppivat tulemaan toimeen muidenkin kuin oman opettajan ja oman kotiluokan oppilaiden kanssa. Nämä järjestelyt laajentavat oppilaiden kontakteja toisten oppilaiden kanssa ja lisäävät heidän suvaitsevaisuuttaan.

Uusi oppimiskäsitys näkee oppilaan aktiivisena toimijana. Yhdessä tekeminen ja vuorovaikutuksellisuus korostuvat. Myönteiset tunnekokemukset ovat tärkeitä. Opetamme oppilaita ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan. Opettajan roolin muuttuminen tiedon jakajasta oppimisen ohjaajaksi edistää oppilaiden aktiivisuutta.

Seuraamme ja arvioimme arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelmaan kirjattavin menetelmin. Tällaisia menetelmiä ovat esimerkiksi arviointikeskustelut, huoltajille suunnatut kyselyt, opettajien henkilökohtaiset tulos- ja kehityskeskustelut sekä tiimi- ja johtoryhmänavigoinnit.

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Laaja-alaisen osaamisen taidoista painotamme Leppäkorven koulussa itsestä huolehtimista ja arjen taitojen hallintaa sekä ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Arjen tilanteet ovat erinomaisia oppimistilanteita; rutiinit ovat keskeisiä. Koulumme toimintaa ohjaavat selkeät yhteiset säännöt ja rajat, joita opetamme oppilaat noudattamaan. Niiden noudattamatta jättämisestä olemme laatineet yhteiset seuraamuskäytänteet, jotta oppilaiden kohtelu on tasapuolista ja oikeudenmukaista. Seuraamuskäytänteitä tarkistamme lukuvuosittain. Tiedotamme huoltajia lukuvuoden alussa koulun yhteisistä sopimuksista ja seuraamuskäytänteistä, esimerkiksi välituntiohjeista.

Työtapoina itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen opettelemisessa ovat esimerkiksi keskustelut, luokan yhteiset hetket ja retket, KiVa-koulu, toiminnallisuus (arjen asiat kuten ruokailu ja välitunnit), tunnetaitojen harjoittelu, turvallisuuskävelyt, poistumisharjoitukset, ensiaputaitojen harjoittelu.

Arjen taitojen hallinnan kannalta on tärkeää kiinnittää huomiota uusien oppilasryhmien ryhmäytymiseen. Tähän käytämme riittävästi aikaa. Ryhmäyttäminen on jatkuva prosessi ja siihen kiinnitetään huomioita pitkin lukuvuotta ja koko oppilaan koulupolun ajan.

Yhteistyö kotien kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Pyrimme löytämään yhteisen kielen koulun ja kodin välillä sekä alueellisten toimijoiden kanssa.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Kannustamme oppilaita aktiivisuuteen ja omatoimisuuteen, jotta oppiminen on vuorovaikutteista. Oppiminen on vastavuoroista. Se vaatii yhteistyötä ja jakamista sekä aikuisten että oppilaiden kesken.

Hyvä ja positiivinen ilmapiiri on edellytys oppimaan oppimiselle. Luomme tällaisen ilmapiirin antamalla positiivista palautetta. Kannustamme oppilaita yrittämään parhaansa ja hyväksymään virheiden teon ja pettymykset osana elämää ja oppimista. Pettymyksensietokykyä harjoitellaan arjen tilanteissa.

Hyödynnämme erilaisia työtapoja ja oppimisympäristöjä monipuolisesti, vaihtelevasti ja kohtuullisesti. Ei ole yhtä ainoa oikeaa tapaa oppia. Opettajien keskinäinen ja tiivis yhteistyö on apuna erilaisten työtapojen löytämisessä ja käyttämisessä.

Oppilaat tutustuvat projektien ja monipuolisten työtapojen avulla erilaisiin oppimistyyliihin, joiden avulla ohjaamme heitä luottamaan itseensä sekä löytämään mielekkään tavan oppia ja oivaltaa. Voimme käyttää erilaisia oppimistyyliä esimerkiksi ryhmittelyn perustana.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Ohjaamme oppilaita ympäristön kulttuuristen merkitysten tunnistamiseen ja arvostamiseen sekä oman kulttuuri-identiteetin ja myönteisen ympäristösuhteen rakentamiseen. Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä. Kannustamme heitä pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Oppilaat oppivat havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä. Opetamme monikulttuurisia lapsia arvostamaan sekä omaa identiteettiään että suomalaista kulttuuria ja tapoja. Teemme perheiden kanssa tiivistä yhteistyötä. Pyrimme myös koulun arjessa saamaan eri kulttuurit näkyväksi.

Toteutamme Leppäkorven koulussa eri katsomusaineiden välistä yhteistyötä esimerkiksi järjestämällä yhteisiä oppitunteja. Monikulttuurisilla teemapäivillä tutustumme koulumme oppilaiden kotikulttuureihin. Kannustamme eri kulttuuriryhmiin kuuluvia huoltajia tulemaan koululle kertomaan omista kulttuureistaan ja niihin liittyvistä tavoista. Ohjaamme oppilaita näkemään kulttuurisen moninaisuuden myönteisenä voimavarana. Kasvatamme oppilaita kohtaamaan arvostavasti toisia ihmisiä ja noudattamaan hyviä tapoja. Oman kodin merkitys on tärkeä, samoin opettajien esimerkki. Opetuksessa ja vuorovaikutuksessa korostamme asennekasvatusta, joka on läsnä kaikkialla.

Tuemme oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä heidän omalla äidinkielellään että muilla kielillä. Ylläpitokielen ja S2-kielen opetuksen järjestäminen on tärkeää.

Monilukutaito

Oppilaat oppivat hallitsemaan monilukutaidon eri osa-alueita itse kokemalla, tekemällä ja lukemalla. Opetamme oppilaille kriittistä suhtautumista suureen määrään saatavilla olevaa informaatiota; käytämme monipuolisesti ja tasapuolisesti erilaisia välineitä ja lähteitä. On tärkeää myös huomioida oppilaiden erilaiset kulttuuritaustat.

Oppilaiden arjen asiat otetaan mukaan kouluun. Esimerkiksi sosiaalinen media ja pelillisyyys tarjoavat erinomaisia oppimisalustoja. Kirjasto on tärkeä yhteistyötahomme.

Luomme pohjan monilukutaidon kehittymiselle panostamalla peruslukutaidon ja kirjoitustaidon opettamiseen. Tärkeänä osana monilukutaitoa monikulttuurisessa koulussamme on eri oppiaineiden käsitteiden avaaminen oppimisen mahdollistamiseksi. Oikeakielisyyssasioita otamme tarkasteltaviksi yli oppiainerajojen ja opetamme oppilaita kiinnittämään huomiota hyvään kielenkäyttöön kaikessa tuottamassaan tekstissä.

Osallistaminen ja vaikuttaminen

Rohkaisemme oppilaita aktiivisuuteen ja ymmärtämään, että asiat eivät vain tapahdu, vaan jokainen voi vaikuttaa omiin asioihinsa. Leppäkorven koulussa toimii aktiivisesti ja näkyvästi oppilaskunnan hallitus Majakka. Majakan kautta kaikki oppilaat voivat vaikuttaa koko koulua koskeviin yhteisiin asioihin. Opetamme oppilaita huomaamaan, että osallistumalla voi saada aikaan muutoksia.

Oppimisessa korostamme kokemuksellista, tutkivaa, keskustelevaa ja osallistavaa oppituntimallia, jossa oppilas on aktiivinen oppija. Akateemisten taitojen lisäksi huomioimme myös taiteen ja tunteet.

Linkitämme opetusta yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja tapahtumiin. Lehdet, internet, laulujen sanat ja monet muut lasten elämään liittyvät asiat otetaan opetukseen mukaan. Luova toiminta ja oppimisen ilo edistävät kehitystä.

Annamme oppilaille mahdollisuuksia vaikuttaa oppimisympäristöön ja opetusmenetelmiin. Esimerkiksi valitsemalla työskentelyyn parhaiten soveltuvan tilan tai toteuttamalla oppimistehtävän joko yksilö-, pari- tai ryhmätyönä oppilaat voivat valita ja vaikuttaa oppimistapahtumaansa. Opetamme oppilaita ottamaan vastuuta oppimisestaan. Leppäkorven koulussa oppimista tapahtuu myös luokkahuoneen ulkopuolella; opintoretket ja metsäopetus ovat esimerkkejä näistä oppimistavoista.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintätaitojen kehittymiseen tarvitaan säännöllistä käyttöä ja harjoitusta. Tuomme tieto- ja viestintäteknologian osaksi arjen koulutyötä. Tieto- ja viestintäteknologiaa käyttämällä ohjaamme oppilaita kriittiseen ajatteluun ja monilukutaitoon. Samalla harjoitutamme oppilaita erottamaan ja havaitsemaan tiedon todenperäisyys, mahdollisuudet sekä syy- ja seuraussuhteet.

Hyödynnämme oppilailla jo olevia tietoja ja taitoja opetuksessa ja sen suunnittelussa. Oppiminen muuttuu vuorovaikutukseksi, jossa jokainen voi oppia toiselta. Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen kouluarjessa monipuolistaa ja rikastuttaa oppimista.

Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Opettelemme työn arvostamista jo alkuopetusluokilta lähtien. Erilaiset vastuutehtävät oman luokan sisällä ovat hyvää harjoitusta. Tekemällä yhteistyötä yli luokkarajojen erilaisissa ryhmäkokoontumissa harjoittelemme verkostoitumista. Järjestämme yhteisiä projekteja sekä luokka-astekohtaisesti että luokka-astearjoja rikkoen (esim. kummitoiminta).

Pyrimme osallistamaan huoltajia järjestämällä mahdollisuuksien mukaan kodin ja koulun yhteistyöpäiviä. Eri ammatteihin ja erilaisiin töihin sekä niiden tekijöihin tutustumista voimme toteuttaa kutsumalla huoltajia kertomaan omista ammateistaan.

Yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa voidaan tehdä kutsumalla asiantuntijoita koululle (esim. vpk, kirjasto, nuorisotoimi, seurakunta, paikalliset urheiluseurat, Hsy, Martat).

Opetuksen suunnittelussa otamme mahdollisuuksien mukaan huomioon arjen tilanteet ja liitämme opittavana olevat asiat niihin. Oppimisympäristön laajentaminen koulun seinien ulkopuolelle antaa oppilaille mahdollisuuksia tutustua ympäröivään yhteiskuntaan.

Työn tulosten arvostamista opetamme esimerkiksi yhteisillä projekteilla. Myös yksilötöiden, esimerkiksi kuvataiteiden töiden tai käsitöiden tarkastelu, arvostaminen ja prosessin arviointi opettavat työn tulosten arvostamista. Oppilaamme opettelevat antamaan positiivista ja rakentavaa palautetta sekä itselleen että muille oppijoille. Ahkeran ja pitkäjänteisen työskentelyn arvostamisen oppiminen voi tapahtua esimerkiksi palkitsemalla ryhmä jollakin mukavalla yhteisellä tapahtumalla.

Seuraamme kaikkien laaja-alaisen osaamisen taitojen tavoitteiden toteutumista kirjaamalla keskeiset tavoitteet ja toimintatavat vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Leppäkorven koulussa koulupäivän rakenne suunnitellaan niin, että se tukee eheyttävää oppimista. Päivä rakentuu pidemmistä oppitunneista ja niiden väleihin sijoitetuista pidemmistä tauoista. Pyrkimyksemme on eheyttää opetusta mahdollisimman paljon ja päästä osittain pois oppiaineisiin sidotusta opetuksesta.

Suunnittelemme ja kehitämme opetusta luokka-astetiimeissä. Kannustamme työpariopetukseen. Työpariopetus voi olla esimerkiksi kahden opettajan yhteistyötä yhdistettyjen opetusryhmien kanssa tai kahden opettajan yhteistyötä yhden opetusryhmän opettamisessa. Teemme yhteistyötä eri luokka-asteiden opettajien välillä. Näin pystymme hyödyntämään opettajien asiantuntijuutta ja kiinnostuksen kohteita.

Koulumme toimintakulttuurissa toteutetaan jaettua johtajuutta, jonka lähtökohtana on työyhteisön luottamus, avoimuus sekä tasa-arvoisuus. Tasa-arvoiseen työyhteisöön kuuluvat myös oppilaat. Heille annetaan vastuuta omien perusvalmiuksiensa ja taitojensa mukaisessa toiminnassa. Vastuun ottaminen omista ja yhteisistä asioista on jokaiselle tärkeää. Myös kodin tuki sekä kodin ja koulun välinen yhteistyö ovat keskeisessä roolissa.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Näemme oppimisympäristöt laajana kokonaisuutena. Niillä emme tarkoita ainoastaan kotiluokkaa tai koulurakennusta. Oppimisympäristöt levittäytyvät koulun ulkopuolelle, piha-alueelle ja lähiympäristöön. Luonto on tärkeä osa oppimisympäristöämme. Käymme myös opintorekillä ja mahdollisuuksien mukaan leirikouluissa.

Käytämme koulumme sisätiloja järkevästi ja monipuolisesti. Oppitunteja pidetään hyödyntämällä käytävä- ja aulatiloja, liikunta- ja ruokasalia sekä muita koulun tiloja. Oppimisympäristöt kalustetaan siten, että niiden muuntelu on helppoa käyttötarkoituksen mukaan.

Opetamme ja vastuutamme oppilaita siihen, että myös luokkahuoneen ulkopuolella on mahdollista työskennellä. Tavoitteenamme on, että lapsi oppii kantamaan vastuun omasta työskentelystään. Koulun aikuiset auttavat lapsia tavoitteen saavuttamisessa. Lähtökohtana on luottamus.

Leppäkorven koulun arjessa toteutetaan oppimiskokonaisuuksia. Niiden yhtenä tavoitteena on lisätä oppiaineisiin sitomatonta opetusta. Opiskelemme teemoja ja ilmiöitä useita oppiaineita hyödyntäen. Näin varmistamme erilaisten työtapojen sekä opetusmenetelmien monipuolisen käyttämisen. Oppilaille annetaan mahdollisuus vaikuttaa oppimiskokonaisuuksien ideointiin, toteutukseen sekä toiminnan suunnitteluun.

Opetus ja oppiminen ovat kokonaisuuksia, joiden muuttaminen ja uudelleenjärjestely tulee olla mahdollista tarpeen mukaan. Ne muuntautuvat koulussamme joustavasti vuodenaikojen, sään, yhteisten tapahtumien, projektien ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Oppimista tapahtuu erilaisissa ryhmissä ja ympäristöissä. Oppilaiden on mahdollista toimia myös vahvuuksiaan ja oppimistyylejään hyödyntäen.

Koulupäivän rakenne antaa mahdollisuuden pitkäkestoiselle työskentelylle. Koulussamme käytettävät joustavat oppilasryhmien muodostustavat sekä erityisopetus mahdollistavat sen, että jokainen lapsi saa tarvittavaa tukea oppimiseen ja oppimiskokonaisuuksien omaksumiseen.

Järjestämme työpareille ja opetustiimeille mahdollisimman paljon aikaa työn suunnitteluun, toteuttamiseen, valmisteluun ja arviointiin. Näin varmistamme monipuolisten ja laaja-alaisten opetustapojen ja -menetelmien käyttämisen. Huolehdimme siitä, että hyviä käytänteitä jaetaan opettajakunnan kesken. Jaamme vastuuta työyhteisössä tasapuolisesti.

Toimintakulttuurin mukaisen opetuksen arvioiminen ja kehittäminen on jatkuva prosessi. Opettajat kirjaavat oppimiskokonaisuuksien täsmennetyt tiedot ja tavoitteet syyslukukauden alussa lukuvuosisuunnitelmaan. Tiimit arvioivat keväällä, kuinka tavoitteisiin on päästy. Näin opettajat pystyvät jakamaan tietojaan kyseisen luokka-asteen seuraaville opettajille. Rehtori ja johtoryhmä seuraavat toteutumista.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Luokka-astetiimit päättävät vuosittain ainakin yhden monialaisen oppimiskokonaisuuden, joka toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti. Seuraavan lukuvuoden kokonaisuuksien ideointi aloitetaan jo edellisenä keväänä ja tarkemmat tiedot kirjataan syksyllä lukuvuosisuunnitelmaan.

Oppimiskokonaisuudet voivat liittyä esimerkiksi kestäväään kehitykseen, ympäristötietoisuuteen tai monikulttuurisuuteen. Oppimiskokonaisuuden voi toteuttaa yhdessä koulun ulkopuolisen tahon kanssa. Myös nivelvaihetta voidaan hyödyntää.

Jaamme ideoita tiimien kesken sekä hyödynnämme tiimikohtaisia navigointeja ja tiimisuunnittelupäiviä. Oppilaat esittelevät ja arvioivat oppimiskokonaisuudet yhdessä sovitulla tavoilla.

Eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteistyötä ja työnjakoa koskevat toimintatavat

Leppäkorven koulussa on vahva juhla- ja tapahtumakulttuuri. Yhteistyötavat erilaisten tapahtumien suunnitteluun ovat olemassa. Näitä rakenteita on hyvä hyödyntää.

Koulussamme työtehtävät jaetaan työryhmille. Työnjako sovitaan opettajakunnan kesken. Jokainen sitoutuu omiin vastuualueisiinsa. Oppiainevastaavat tekevät yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa.

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Yhteinen vastuu koulupäivästä

"Kun lapsi on ymmärtänyt hyvin, mitä seuraavana päivänä tapahtuu, on hän yleensä iloinen ja menee kouluun myös hyvällä tuulella. Se, että turvallisia aikuisia on seuraamassa lapsen koulupäivää riittävästi ja lapsi kokee tullessa kuulluksi ja saa pidettyä opiskelumotivaation yllä koko koulupäivän. Välituntivalvonta on tärkeää ja se, että opettajat puuttuvat herkästi lasten kiusaamiseen. Ei riitoja kavereitten kanssa, oppii uutta! Aidosti läsnä olevat opettajat, jotka puuttuvat häiriötekijöihin tunnilla ja valvovat ulkoilua. Hyvä työrauha ja innostava ilmapiiri. Vaihtelevat työmuodot, liikkumista tarpeeksi, hyvät kaverisuhteet."

(Wilma-kysely oppilaille ja huoltajille, maaliskuu 2015)

Hyvä ja turvallinen koulupäivä alkaa kotoa. Pyrimme tekemään oppilaiden koulumatkoista turvallisempia muun muassa suosittelemalla, että kouluun tultaisiin pyörällä vasta toisena kouluvuonna, kehottamalla oppilaita käyttämään pyöräilykypärää ja toivomalla, että huoltajat välttäisivät turhaa autoilua koulun läheisyydessä.

Turvallisuutta luo se, että lapsi tietää, mitä koulupäivän aikana tapahtuu. Nimetty, oma opettaja tuo turvaa. Oppilaille tarjotaan monipuolista tekemistä koulupäivän aikana. Välitunneille pyritään järjestämään virikkeitä, jotta oppilailla olisi mielekästä tekemistä. Välituntitoimintaa kehitetään monipuolisemmaksi oppilaiden ideoita kuunnellen. Välituntivalvojat huolehtivat turvallisuudesta.

"Lisää aktiviteetteja koulun pihalle, jotta lapset liikkuisivat enemmän ja oma-aloitteisesti."

"Lisää keinoja ja kiipeilytelineitä."

"Erityisesti metsäpiha on viihtyisä."

"Mukava, että koulun ympärillä on monimuotoista pihamaata kuusimetsineen, eikä vaan hiekkakenttää."

"Välitunnilla voisi toimia leikki- / pelivälinelainaamo. Voisi olla ohjattua toimintaa. Välitunnilla olisi kaverinlainauspiste, josta voisi lainata itselle kaveria leikkiin."

(Wilma-kysely oppilaille ja huoltajille, maaliskuu 2015)

Yhteiset, yhdessä laaditut säännöt koskevat kaikkia ja luovat turvallisuutta. Päivitämme koulun sääntöjä ja käytänteitä säännöllisin väliajoin. Kaikki toimivat yhteistyössä; opettajat, oppilaat, kouluisäntä, ruokapalvelun henkilöstö ja muut toimijat. Luomalla mahdollisuuksia pedagogiseen keskusteluun edistämme oppivan yhteisön kehittymistä.

Koulussamme vallitsee positiivinen, kannustava, avoin ja suvaitsevainen ilmapiiri. Koko koulun yhteinen toiminta esimerkiksi erilaisten tapahtumien muodossa tutustuttaa oppilaita toisiinsa yli luokkarajojen. Tavoitteena on, että oppilaat oppisivat toimimaan sekä itseään nuorempien että vanhempien oppilaiden kanssa. Yhteinen tekeminen kohottaa ja vahvistaa me-henkeä.

Koulun aikuisten välinen tasavertainen ilmapiiri heijastuu myös oppilaisiin. Kaikki koulun aikuiset sitoutuvat yhteisiin sopimuksiin ja pelisääntöihin. Hyvää ilmapiiriä tuetaan rakentavalla ja positiivisella käyttäytymisellä. Aikuisilla tulee olla rohkeutta puuttua kaikkien oppilaiden tekemiseen. Oppilaita kasvatetaan kohtelevaan kaikkia koulun aikuisia tasa-arvoisesti.

Oppilaita ryhmitellään joustavasti esimerkiksi projektien, teemapäivien ja kummitoiminnan avulla. Järjestämme myös yhteisiä oppitunteja ja retkiä eri luokka-asteiden kesken. Pyrimme lisäämään mahdollisuuksia toteuttaa yhteistyötä ja -toimintaa yli luokka-asterajojen.

Osallisuus on lapsen oikeutta saada tietoa häntä koskevista suunnitelmista ja päätöksistä sekä mahdollisuuksista ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa asioihin.

Osallisuus edellyttää vastavuoroisuutta ja kommunikointia kouluarjessa. Osallisuuden ja vaikuttamisen tulee olla toimintaa, joka on lähellä lapsen elämää ja riittävän konkreettista.

Osallisuus näkyy Leppäkorven koulussa kouluarjen eri tilanteissa. Osallisuuden ei tarvitse olla mitään suurta, vaan sitä voidaan toteuttaa luokassa. Aamupiirit, viikonloppukuulumisten jakaminen, erilaiset ryhmätyöprojektit, yhteisten retkien tai juhlien suunnittelu ovat esimerkkejä tällaisesta toiminnasta.

Koulussamme toimivat oppilaskunnan hallitus sekä ympäristöryhmä, joiden kautta oppilaat voivat vaikuttaa konkreettisesti. Näiden lisäksi kehitämme toimintatapoja, joiden avulla lisätään yksittäisten oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia.

Erilaisten äänestysten kautta tutustumme demokratiaan. Kannustamme oppilaita ilmaisemaan omia mielipiteitään. Aikuiset kasvattavat lasta vastuuntuntoon ja luottamukseen.

Osallisuuden toteutumista arvioidaan jatkuvasti arkipäivän tilanteissa. Lapset ja aikuiset kommunikoivat keskenään kouluarjessa. Koulumme vanhimmat oppilaat toimivat ruokajärjestäjinä ja pääsevät näin vaikuttamaan kouluruokailun viihtyisyyteen ja toimivuuteen. Lisäksi viidesluokkalaisten suunnittelevat ja järjestävät koulun muille oppilaille itsenäisyyspäivän juhlatilaisuuden.

Millainen on hyvä koulupäivä?

"Tunneilla on mukavaa, välitunneilla on tekemistä ja koulussa ei kiusata ketään."

"Kun on hyvää ruokaa, kivoja aineita ja ollaan kavereiden kanssa."

"Sellainen, missä on monenlaisia juttuja: ope opettaa, haetaan itse kavereiden kanssa tietoa. Ei vain istuta, vaan päästään myös toimimaan."

(Wilma-kysely oppilaille ja huoltajille, maaliskuu 2015)

Yhteistyö

"Lauantaikoulupäivät, joihin vanhemmat ovat olleet tervetulleita, ovat olleet kivoja. Kun oppii paremmin tuntemaan muita vanhempia, on helpompi asioita selvittää."

"Wilmassa pitäisi myös näkyä positiivisia kommentteja, ei viestejä vaan silloin, jos läksyt ovat tekemättä."

"Kodin ja koulun yhteistyöpäivät ovat mukavia."

(Wilma-kysely oppilaille ja huoltajille, maaliskuu 2015)

Kaikki koulumme aikuiset kasvattavat oppilaita. Tavoitteena on, että oppilaat kokevat olevansa yhtä isoa joukkoa ja oppivat tuntemaan toisiaan yli luokkarajojen. Yhteistoiminta ja yhteiset tapahtumat luokkien välillä mahdollistavat tämän.

Kodin ja koulun yhteistyö

Leppäkorven koulussa järjestetään monenlaisia vanhempainiltoja, joiden kokoonpanot ja sisällöt vaihtelevat (esimerkiksi teemallinen, toiminnallinen tai keskusteleva vanhempainilta). Vanhempainilloissa tarjotaan ajankohtaista tietoa koulun arjesta, toimintatavoista, pedagogisista ratkaisuista tai ajankohtaisista aiheista.

Kannustamme vanhempia osallistumaan kouluarkeemme ja seuraamaan toimintaamme. Pyrimme luomaan kulttuurin, jossa kodin ja koulun yhteistyö on avointa ja vastavuoroista.

Oppilaiden huoltajat osallistuvat koulutyöhön ennen kaikkea tukemalla oppilasta kotitehtävien tekemisessä. Huoltajien tulee ottaa vastuuta lapsen koulunkäynnistä seuraamalla Wilmaa tai vastaavaa yhteydenpitojärjestelmää, auttamalla lapsia noudattamaan sovittuja aikatauluja ja tukemalla lasta ottamaan vastuuta omista koulunkäyntiin liittyvistä asioista kuten koulutarvikkeista ja kotitehtävistä.

Pyrimme kehittämään Wilman (tai vastaavan sähköisen palautejärjestelmän) käyttöä yhteistyömuotona niin, että se antaa huoltajille realistisen kuvan lapsen koulunkäynnin sujumisesta. Jotta Wilma-palaute olisi tasapuolista ja oikeudenmukaista, käymme palautteen antamisen tiheydestä ja muodoista keskustelua sekä tiimeissä että koko opettajakunnan kesken. Näistä linjauksista tiedotamme myös huoltajia.

Kodin ja koulun yhteistyöpäivän lisäksi järjestämme toiminnallisia koulupäiviä, jolloin vanhemmat pääsevät sekä työskentelemään lastensa kanssa että seuraamaan lastensa opetusta. Koulumme juhlaperinteet on yksi tapa tehdä yhteistyötä. Luokat ja luokka-asteet voivat lisäksi järjestää erilaisia tapahtumia lukuvuoden aikana.

Koulumme tarjoaa huoltajille mahdollisuuksia osallistua koulun toimintaan. Huoltajat voivat esimerkiksi järjestää erilaisia tapahtumia osallistumalla vanhempainyhdistyksen tai luokkatoimikuntien toimintaan. Osallistuminen ja toiminnan pyörittäminen vaatii huoltajilta aktiivisuutta.

Opettaja tapaa huoltajan/huoltajat henkilökohtaisesti vähintään kerran lukuvuoden aikana. Tarvittaessa tapaamisia voidaan järjestää useampia.

Koulun ulkopuoliset toimijat

Koulu tekee alkuopetuksen oppilaille suunnatun iltapäiväkerhon kanssa yhteistyötä. Teemme yhteistyötä hammashoitolan henkilökunnan kanssa mm. opiskelemalla terveellisen ravinnon ja hampaiden hoidon tärkeyttä.

Lumon kirjasto sijaitsee koulumme lähellä. Teemme kirjaston kanssa yhteistyötä esimerkiksi vierailujen, erilaisten aineistolainojen ja teemallisten opastusten sekä kirjavinkkausten merkeissä.

Kulttuuritoimi järjestää toimintaa, johon koulumme luokat osallistuvat aktiivisesti. Varsinkin Lumon monitoimitalon tiloissa järjestettävät tapahtumat ovat suosittuja.

Mahdollisia yhteistyökumppaneita ovat edellisten lisäksi liikuntatoimi, Korson seurakunta, Vantaan luontokoulu ja HSY. Yhteistyökumppanit ja yhteistyön laajuus määritellään lukuvuosittain painotusalueiden perusteella.

Nivelvaiheyhteistyö päiväkotien kanssa

Leppäkorven kouluun siirtyy lapsia useista lähialueen päiväkodeista. Siirtymävaiheen helpottamiseksi teemme yhteistyötä alueen päiväkotien kanssa koko esikouluvuoden ajan. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi vierailut koulussa ja päiväkodeissa. Kullakin päiväkodilla on oma yhteistyöluokkansa.

Esikoululaiset käyvät vuoden aikana tutustumassa koulun toimintaan muun muassa ruokailemalla koulussamme ja osallistumalla erilaisiin aktiviteetteihin koulun alueella.

Koulumme järjestää keväisin tutustumispäivän, jolloin huoltajilla ja koulutulokkailla on mahdollisuus tutustua koulurakennukseen, saada tietoa koulun arjesta ja tavata koulun aikuisia sekä mahdollisuuksien mukaan tulevia ensimmäisen luokan opettajia.

Päiväkodin ja koulun välillä järjestetään keväällä tiedonsiirrot mahdollisimman aukottomasti oppilashuoltolaki huomioon ottaen. Pyrimme siihen, että tulevaisuudessa tiedonsiirtolomakkeiden kriteerit olisivat yhdenmukaiset.

Nivelvaiheyhteistyö yläkoulun kanssa

Leppäkorven koulun oppilaat siirtyvät Ruusuvuoren yläkouluun. Siirtymävaiheen helpottamiseksi ja tiedon siirtymisen varmistamiseksi **pyrimme** siihen, että

- koulustamme kuudennelle luokalle Ruusuvuoren kouluun siirtyvät oppilaat siirretään sinne kokonaisina luokkina
- tiedonsiirto on aukotonta ja tehokasta oppilashuoltolain puitteissa
- oppilaat saavat tutustua tuleviin luokanvalvojiinsa jo ennen siirtymistään yläkouluun
- oppilaskuntien hallitukset tekevät yhteistyötä keskenään
- mahdollistamme oppilaille vierailuja yläkoulun puolelle sekä kutsumme sieltä vierailijoita, esimerkiksi oman koulumme entisiä oppilaita tai tukioppilaita, kertomaan opiskelusta yläkoulussa
- luokanopettajat ja luokanvalvojat tapaavat toisensa nivelvaiheen kevätlukukaudella
- järjestämme mahdollisuuksien mukaan yhteisiä teemapäiviä yläkoulun kanssa.

Ympäristövastuullinen toiminta

Koulussamme toimii aktiivisesti oppilaiden ympäristöryhmä, joka osaltaan kannustaa niin oppilaita kuin aikuisiakin ympäristövastuulliseen toimintaan. Lisäksi toteutamme

erilaisia projekteja ympäristövastuullisuuteen liittyen. Pidämme yllä opittuja toimintatapoja.

Esimerkiksi luontokoulukummius, HSY-yhteistyö ja jätteiden lajittelu kaikissa koulun tiloissa ovat osa ympäristövastuullista toimintaamme. Opettajien esimerkillä on tärkeä merkitys. Pyrimme käyttämään retkillä ekoeväitä. Opiskellessamme erilaisissa ympäristöissä opettelemme ottamaan niistä vastuuta ja vahvistamme lasten suhdetta ympäristöön.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Koulussamme on mahdollista hyödyntää etäopetusta esimerkiksi neljännellä luokalla aloitettavan vapaaehtoisen vieraan kielen ja eri uskontojen opetuksessa. Paikalle tarvitaan kuitenkin aina yksi aikuinen valvomaan. Etäryhmien tulee olla oppilasmäärältään pieniä, jotta opetus saadaan toimimaan.

Etäopetusta suunnitellaan yhdessä yhteistyökoulujen kanssa. Teknisten ongelmien ja sairastapausten varalle tulee olla tehtynä selkeät toimintaohjeet siitä, missä opetus järjestetään ja kuka sitä valvoo. Lukuvuosisuunnitelmassa kuvaillaan tarkemmin ainekohtaisesti etäopetuksen painotusalueet.

Kerhotoiminta

Leppäkorven koulussa kerhotoiminta on kaikille oppilaille avointa. Kerhotoiminnalle varataan säännöllinen aika. Kerhotoiminnan tulee tukea opetussuunnitelman yleisiä ja kasvatuksellisia tavoitteita. Leppäkorven koulun kerhoja voivat pitää niin koulun omat opettajat kuin ulkopuolisten tahojen edustajatkin. Rohkaisemme oppilaiden huoltajia osallistumaan kerhotoiminnan järjestämiseen.

Liikennetaidot

Liikennetaitoja ja -sääntöjä opetamme ja niitä harjoittelempa esimerkiksi liikuntatunneilla, yhdistettynä ympäristöopin opetukseen sekä retkillä.

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

"Ohjaavan palautteen pitää myös vaatia oppilasta yrittämään parhaansa ja haastaa ylittämään itsensä monipuolisilla tavoilla. Mukavuusalueelle ei saa jäädä -koulussa pitää oppia."

"Pidän siitä, että lapset arvioivat omaa osaamistaan. Heillä on erittäin realistinen kuva omista taidoistaan. Arviointi on myöskin monipuolistunut, eikä tuijoteta vain kokeista saatuihin arvosanoihin. Kokeet ovat vain yksi arviointitapa muiden joukossa. Pidän kovasti projektityylisestä oppimisesta. Asiasta saadaan kiinnostava ja siihen pystytään nivomaan paljon opittavaa asiaa ja saadaan järkevä kokonaisuus ja ennen kaikkea lapset tykkäävät tämän tyylisestä oppimisesta. Lapsen henkilökohtaista arviointia Wilman kautta kaipaisin enemmän."

(Leppäkorven koulun huoltajien ajatuksia koulun arviointikulttuurista syksyllä 2015)

Leppäkorven koulun arviointikulttuuri

Arvioinnin ensisijainen tarkoitus on vahvistaa lapsen itsetuntoa ja saada hänet uskomaan itseensä oppijana. Opettaja saa arvioinnin avulla tärkeää tietoa työnsä suunnitteluun ja lapsen tukemiseen.

Saman luokka-asteen opettajat sopivat käytettävistä arviointimenetelmistä ja -kriteereistä lukuvuoden alussa. Näistä tiedotamme ja keskustelemme syksyn ensimmäisessä vanhempainillassa. Lisäksi luokka-astekohtaiset opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet arviointikriteereineen kirjataan lukuvuoden alussa sähköiseen muotoon siten, että ne ovat huoltajien luettavissa.

Opettajat tekevät oppilaille selväksi, mitkä ovat arvioinnin perusteet, jotta heille muodostuu realistinen kuva siitä, mitä heiltä odotetaan ja kuinka he voivat tavoitteisiin päästä. Oppilaiden on tärkeä ymmärtää, että oppiminen on elämää, ei arviointia varten. Heille kerrotaan, mitä arvioidaan, millaisia osa-alueita arviointi sisältää ja miten arvioinnissa painottuvat esimerkiksi tekeminen, kokeet ja asenne opiskeluun.

Tuomme arvioinnin mukaan arjen tilanteisiin. Pyrimme rakentavan, positiivisen ja välittömän palautteen antamiseen oppimistilanteissa.

Leppäkorven koulun monipuolisia arviointimenetelmiä ovat esimerkiksi

- jatkuva havainnointi ja välitön suullinen palaute oppilaalle
- itsearviointi
- prosessin ja valmiin työn arviointi
- vertaisarviointi
- arviointikeskustelu oppilas-huoltaja-opettaja
- kirjallinen arviointi

- kokeet (kirjallinen, suullinen)

Monipuolisten arviointimenetelmien käytön edistäminen Leppäkorven koulussa pyritään turvaamaan tarjoamalla opettajille koulutusmahdollisuuksia aiheeseen liittyen. Opettajat käyvät tiimin sisäisiä ja niiden välisiä keskusteluja arviointimenetelmien käytöstä ja tekevät niistä strategisia linjauksia.

Itsearviointia harjoitellaan eri yhteyksissä. Itsearvioinnin oppiminen vaatii, että saa myös ulkopuolelta palautetta.

Arviointi antaa tietoa oppilaan mahdollisesta tuen tarpeesta ja ohjaa näin häntä koskevia pedagogisia ratkaisuja. Tarjoamme oppilaillemme monipuolisia mahdollisuuksia näyttää omaa osaamistaan. Leppäkorven koulussa opettajia kannustetaan käyttämään arviointia myös itsearvioinnin ja oman työn reflektoinnin välineenä. Oppilaitakin voidaan käyttää opettajan työn arvioijina.

Hyvin toteutettuna ja suunniteltuna arviointi motivoi oppilasta, auttaa häntä ymmärtämään omaa oppimistaan sekä ohjaa oppimista ja työskentelyä. Arviointikeskustelujen avulla osallistamme huoltajia mukaan arviointiprosessiin.

"Arviointi on osaamisen ja tekemisen arviointia. Arvioinnista saa palautetta ja tietoa siitä, mitä pitää parantaa/mitä osaa hyvin."

"Minua arvioidaan koulussa osaamistason selvittämiseksi ja tuen tarpeen kartoittamiseksi."

"Itsearviointi tarkoittaa sitä, että osaan itse arvioida taitojani. Itsearviointi on hiukan vaikeaa."

(Leppäkorven koulun oppilaiden ajatuksia koulun arviointikulttuurista syksyllä 2015)

Käyttäytymisen tavoitteet

Leppäkorven koulussa opetamme, tuemme ja vahvistamme hyvää käyttäytymistä. Hyvä käyttäytyminen on toisten ihmisten ja ympäristön huomioimista kaikissa tilanteissa.

Hyvin käyttäytyvä oppilas kunnioittaa toisen ihmisen yksilöllisyyttä ja koskemattomuutta. Hän ottaa vastuun omasta käyttäytymisestään ja osaa toimia oikein ristiriitatilanteissa. Hyvin käyttäytyvä oppilas arvostaa opiskelua ja osaa käyttäytyä erilaisissa oppimisympäristöissä tilanteen vaatimalla tavalla. Hän pitää huolta ympäristöstään ja omista tavaroistaan sekä kunnioittaa yhteistä ja toisten ihmisten omaisuutta. Hyvin käyttäytyvä oppilas työskentelee sovittujen toimintatapojen mukaisesti.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisen arvioinnin perustana ovat opetussuunnitelmassa määritellyt käyttäytymisen tavoitteet.

Arviointi on jatkuvaa havainnointia ja rakentavan palautteen antamista kouluarjessa.

Arviointikeskustelussa, joka painottuu oppilaan itsearviointiin, arvioidaan käyttäytymistä ja voidaan tarpeen mukaan asettaa oppilaalle henkilökohtaiset käyttäytymisen tavoitteet, joita painotetaan lukuvuosiarvioinnissa. Tämä tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa.

Käyttäytymisen sanallinen arvio tulee lukuvuositolituksen liitteeksi. Arviointi toteutetaan yhteistyössä kaikkien oppilasta opettavien opettajien kanssa. Arvioinnin osa-alueet määritellään lukuvuosisuunnitelmassa. Määrittelystä vastaa koulun arviointityöryhmä, johon kuuluu edustaja jokaisesta luokka-asteesta.

LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Leppäkorven koulu on muiden vantaalaisten koulujen tapaan lähikouluperiaatetta noudattava oppilaitos. Kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti oppilaamme saavat yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Suunnittelemme oppimisen ja koulunkäynnin tuen muodot ja järjestämme opetuksen kulloinkin koulullemme annettujen resurssien mukaisesti oppilaiden oppimista mahdollisimman hyvin tukevasti. Sijoittelemme joustavasti eri tuen vaiheissa olevia oppilaita opiskelemaan erilaisiin ryhmiin. Esimerkkejä erilaisista ryhmäjärjestelyistä ovat ryhmäintegraatio sekä osa- tai kokoaikainen pienryhmäopetus erityisluokanopettajan tai laaja-alaisen erityisopettajan johdolla.

Tuen muotoja tarkastellaan koulussamme lukuvuosittain ja uuden, alkavan lukuvuoden opetusjärjestelyt suunnitellaan kokonaistilanne huomioon ottaen. Resurssien oikein kohdentumista seurataan myös lukuvuoden kuluessa ja muutoksia esimerkiksi avustaja- ja erityisopetusresurssien jaossa tehdään tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan pikaisellakin aikataululla.

Opetuksen eriyttäminen on ensisijainen keino ottaa huomioon oppilaiden erilaisuus. Eriyttämistä toteutetaan koulussamme pyrkimällä huomioimaan eri oppilaille ominaisia oppimistapoja, työskentelyn rytmitystä, erilaisia valmiuksia ja kiinnostuksen kohteita. Tarvittaessa ja harkinnan mukaan oppilaille tarjotaan monipuolisia tapoja suorittaa tehtäviä. Tällä keinolla voidaan lisätä tai ylläpitää oppilaiden opiskelumotivaatiota. Opetusta eriytetään opiskelun laajuuden, syvyyden ja etenemisnopeuden vaihtelulla.

Leppäkorven koulussa oppilaiden oppimista ja koulunkäyntiä tukevia toimintatapoja ovat eriyttäminen, opetusryhmien ryhmäyttäminen toimiviksi, jakotunnit, avustajaresurssin harkittu kohdentaminen, tukiopetus, palkkiryhmäjärjestelyt sekä vaihtelevat opetusmenetelmät.

Kehitämme yhteistyötä esimerkiksi sosiaalitoimen ja nuorisotyön kanssa. Tällä yhteistyöllä pyrimme estämään syrjäytymistä. Oppilaskunta- ja kummiluokkatoiminta ovat esimerkkejä tavoista, joiden avulla pyrimme lisäämään oppilaiden vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia sekä näin kehittämään toimintaa yhteisöllisempään suuntaan.

Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen toimintamallien mukaista toimintaa nivelvaiheissa ovat tiedonsiirrot, tutustumiskäynnit ja yhteiset tapahtumat nivelvaiheiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Opetuksen ja tuen järjestämisessä tehdään yhteistyötä oppilaan ja huoltajien kanssa. Heille annetaan selkeää ja avointa tietoa oppimisen ja koulunkäynnin tuen muodoista. Vanhempien vastuuta läksyjen tekemisessä, riittävän unen takaamisessa ja muissa kodille kuuluvissa lapsen koulunkäyntiin liittyvissä asioissa korostetaan Leppäkorven koulussa. Keinojamme ovat esimerkiksi vanhempainilloissa käytävät keskustelut ja kotitiedotteet sekä henkilökohtaiset tapaamiset huoltajien kanssa. Oppimissuunnitelmia laadittaessa kiinnitetään erityistä huomiota vanhempien rooliin oppilaan koulunkäynnin tukemisessa.

Koululla järjestettävää kerhotoimintaa kehittämällä pyrimme tarjoamaan lapsille mahdollisuuksia sosiaalisten taitojen kehittymiseen ja yhdessä toimimiseen.

Oppilaiden oppimista ja kouluhyvinvointia seurataan ja arvioidaan koulussamme. Käytämme Vantaalla kaupunkitasoisesti käytössä olevia menetelmiä sekä laadimme omia kyselyjä esimerkiksi Wilmassa.

Yleinen tuki

Järjestämme koulussamme mahdollisuuksien ja vuosittaisten resurssien mukaan tukiopetusta luokka-asteen sisällä sekä yli luokka-asterajojen. Tukiopetusta voidaan järjestää muun muassa palkitettuna. Pyrimme joustaviin opetusjärjestelyihin: ryhmät, jakotunnit, samanaikaisopetus, työpariopetus.

Luokanopettaja tekee ennakoivaa työtä eriyttäen opetusta sekä muokaten tai valiten oppimateriaaleja lapsen tuen tarpeen mukaisesti. Opettaja käy keskustelua oppilaan ja huoltajan kanssa tukiopetuksen tarpeellisuudesta.

Yhteistyö voi ulottua saman luokka-asteen opettajien, erityisopettajan, S2-opettajan ja muiden lasta opettavien opettajien lisäksi yli luokka-asterajojen. Työpari- tai työryhmäjärjestelyissä voidaan esimerkiksi suunnittelun ja toteutuksen vastuut sopia tapauskohtaisesti erikseen. Tärkeintä on kuitenkin käyttää hyväksi työyhteisön eri jäsenten vahvuuksia annettaessa oppilaan tarvitsemaa tukea. Koulun tiloja käytetään joustavasti ja pyritään työskentelyyn soveltuvien tilojen käyttöön niin, että ne tukevat opetusjärjestelyjä.

Tehostettu tuki

Mikäli oppilas tarvitsee yleistä tukea laajempaa, pitkäkestoisempaa ja suunnitelmallisempaa tukea, hänen tukitoimiaan tehostetaan.

Ennen tehostetun tuen aloittamista oppilaasta tehdään pedagoginen arvio. Sen laadinnasta vastaa luokanopettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettavien kanssa. Tarvittaessa voidaan hyödyntää moniammatillisen yhteistyön antamaa tietoa. Pedagogisessa arviossa kuvataan oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilanne koulun, oppilaan sekä huoltajien näkökulmista.

Tehostettuun tukeen siirtyminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti. Samoin menetellään palattaessa tehostetusta tuesta takaisin yleiseen tukeen.

Tehostetun tuen toteuttamiseksi laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan oppilaan tarvitsema pedagoginen tuki ja sen järjestäminen. Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on tärkeää sekä tuen tarpeen selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Oppimissuunnitelmaan kirjataan selkeät konkreettiset tavoitteet, joiden toteutumisesta oppilaskin voi seurata. Huoltajien tarjoama tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan ja sen toteutumisen riittävyttä seurataan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Tehostetun tuen muotoja Leppäkorven koulussa ovat laaja-alaisen erityisopettajan antama opetus joko samanaikaisopetuksena, yhdistettynä luokka-astetiimien palkkiopetukseen tai ylimääräisinä tukiopetustunteina. Tukiopetuksen lisääminen ja opetuksen eriyttäminen sekä koulunkäyntiavustajan tuki oppimistilanteissa ovat tärkeitä.

Oppimissuunnitelma arvioidaan lukuvuosittain ja tarkistetaan aina tuen tarpeen muuttuessa oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

Elleivät tavanomaiset perusopetuksen tukimuodot riitä, voidaan oppilaan oppimissuunnitelmassa määritellä opiskelun erityiset painoalueet yhdessä tai useammassa oppiaineessa. Tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan opinnoissa etenemisen kannalta oppiaineen keskeiset sisällöt ja samalla vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja. Erityiset painoalueet muodostetaan oppilaan oman vuosiluokan kaikkein keskeisimmistä sisällöistä.

Tehostettua tukea toteutetaan riittävän pitkään, jotta oppilaalle annettujen tukitoimien vaikuttavuutta ja vahvuutta voidaan arvioida. Arvioinnissa otetaan kantaa tukimuotojen sopivuuteen ja oppilaan tarvitseman tuen tasoon jatkossa. Oppilas voi siirtyä takaisin yleiseen tukeen, jatkaa tehostetussa tuessa samoilla tai muunnelluilla tukitoimilla, tai siirtyä erityiseen tukeen. Tehostetun tuen oppimissuunnitelmaa hyödynnetään arvioitaessa erityisen tuen tarvetta ja laadittaessa pedagogista selvitystä.

Erityinen tuki

Tehostettua tukea on tarjottava vähintään kuuden kuukauden ajan ennen erityisen tuen hakemista. Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Kun erityistä tukea päätetään hakea, laaditaan pedagoginen selvitys. Pedagogisen selvityksen laadinnasta vastaa erityisluokanopettaja tai luokanopettaja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisesti. Huoltajia ja oppilasta kuullaan erityistä tukea haettaessa ja opetusjärjestelyistä päätettäessä. Päätöksen erityisen tuen alkamisesta tekee perusopetuksen aluepäällikkö. Erityisen tuen päätökset ovat määräaikaaisia. Päätökset tarkistetaan toisen luokan lopussa sekä siirryttäessä toiseen kouluun.

Erityisen tuen oppilaan opetus järjestetään joko pienryhmässä tai integroituna yleisopetuksen ryhmässä, jolloin oppilas saa osa-aikaista erityisopetusta. Tuen rakenteita tarkastellaan vuosittain oppilaiden tarpeet huomioiden.

Oppilaalle, jolla on erityisen tuen päätös, laaditaan HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämisestä koskeva suunnitelma. HOJKS:n laadinnasta vastaa luokanopettaja/erityisluokanopettaja. Laaja-alainen erityisopettaja osallistuu HOJKS:n laadintaan silloin, kun kyseessä on integroitu erityisen tuen oppilas. Laadintaan osallistuvat myös oppilas sekä huoltaja(t) ja tarvittaessa muita asiantuntijatahoja. HOJKS tulee laatia kahden kuukauden sisällä erityisen tuen päätöspäivämäärästä. HOJKS laaditaan syyslukukaudella syyslomaan mennessä ja tarkistetaan sopivin väliajoin. Arviointi tapahtuu ennen kevtlukukauden päättymistä. HOJKS:a päivitettäessä ovat huoltaja(t) ja oppilas aina läsnä.

Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tuetaan siten, että hänen on mahdollista suorittaa yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet kaikissa oppiaineissa. Mikäli tämä ei kuitenkaan onnistu, on oppiaine mahdollistava yksilöllistä, jolloin oppilaalle laaditaan omat tavoitteet kyseiseen oppiaineeseen.

Oppiaineessa, johon haetaan oppimäärän yksilöllistämistä, määritellään erityiset painoalueet kyseisen oppiaineen vuosiluokan keskeisistä sisällöistä ja tavoitteista. Painoalueittain toteutettua opetusta tulee järjestää riittävän kauan, jotta yksilöllistäminen on perusteltua. Yksilöllistämistä varten oppilasta ja huoltajaa kuullaan ja opettajat laativat pedagogisen selvityksen.

Jos erityinen tuki päätetään lopettaa, laaditaan pedagoginen selvitys ja oppilasta sekä huoltajia kuullaan. Tuki jatkuu tämän jälkeen tehostettuna tukena.

Koulussamme kaikki asiantuntijalausunnat säilytetään oppilaan pedagogisten asiakirjojen yhteydessä lukkojen takana. Lausuntoja käsitellään huoltajan luvalla.

Tukiopetus

Tukiopetusta annetaan Leppäkorven koulussa oppimisen, kasvun ja koulunkäynnin edistämiseen tuen kaikilla tasoilla. Tehostetun tuen oppilaiden osalta tukiopetus kirjataan oppimissuunnitelmaan ja erityisen tuen oppilaiden osalta HOJKS:an.

Oppilasta opettavat opettajat arvioivat tukiopetuksen tarpeen, mutta myös oppilas ja hänen huoltajansa voivat tehdä aloitteen tukiopetuksesta. Tukiopetus aloitetaan mahdollisimman pian tarpeen havaitsemisen jälkeen. Leppäkorven koulussa annetaan myös ennakoivaa tukiopetusta.

Oppiainesisältöjen omaksumiseen tähtäävää tukiopetusta voi antaa luokanopettaja, toinen luokka-astetiimiin kuuluva opettaja, laaja-alainen erityisopettaja tai S2 -opettaja.

Kehitämme oppimaan oppimisen ja työskentelytaitojen edistämiseen tai sosioemotionaalisten taitojen hallinnan lisäämiseen tähtääviä tukiopetuksen muotoja Leppäkorven koulussa jatkuvasti. Tällaisia ovat esimerkiksi niin sanotut viikonaloitustunnit ja laaja-alaisen erityisopettajan pitämät yksilötukiopetustunnit. Tukiopetusta voidaan antaa myös oppilaan omalla äidinkielellä.

Tukiopetusta annetaan pääsääntöisesti oppituntien ulkopuolella. Opetus tapahtuu samanaikaisopetuksena oppilaan omassa opetusryhmässä, pienryhmässä, täysin yksilöllisesti tai erilaisia joustavia ryhmittelyjä käyttäen. Luokka-astetiimeissä suunnitellaan lukuvuosittain kulloisetkin tukiopetuksen antamisen järjestelyt. Tällaisia järjestelyjä ovat esimerkiksi luokka-asteen tukiopetusryhmän kokoaminen yli luokkarajojen, ainekohtaiset tukiopetusjaksot ja työpareittain suunniteltu tukiopetus.

Tukiopetuksen järjestämisessä käytetään monipuolisia ja oppilasta motivoivia menetelmiä ja materiaaleja, joiden avulla voidaan löytää uusia tapoja lähestyä opittavaa asiaa.

Huoltajia tiedotetaan tukiopetuksen järjestämisestä koulun lukuvuosisuunnitelmassa, vanhempainilloissa, vanhempaintapaamisissa sekä koulun tiedotteissa ja viesteissä. Huoltajia tiedotetaan myös keinoista tukea lapsen oppimista kotona tukiopetuksen tarpeen ilmetessä. Leppäkorven koulussa tukiopetusresurssi kohdennetaan ensisijaisesti muista kuin esimerkiksi perheen lomamatkasta johtuvista syistä opinnoissaan tilapäisesti jälkeen jääneille oppilaille.

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen Leppäkorven koulussa suunnitellaan lukuvuodeksi kerrallaan. Tuen muotoja ovat esimerkiksi samanaikaisopetus, erityisopettajan antama tukiopetus, luokka-astetiimeittäin järjestetty opetuksen palkittaminen (erityisopettaja yhden palkkiryhmän opettajana) ja yksilöopetuksena annettava jaksottainen erityisopetus. Muutoksia resurssijaossa tehdään pedagogisin perustein lukuvuoden kuluessa. Näistä muutoksista erityisopettaja on yhteydessä huoltajiin.

Palkkiryhmissä annettavan osa-aikaisen erityisopetuksen työnjaosta sopivat keskenään luokanopettaja ja erityisopettaja. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tukimuodot kirjataan oppimissuunnitelmaan tai HOJKS:an. Huoltajia ja oppilasta tiedotetaan ja heidän kanssaan neuvotellaan annettavasta tuesta. Tuen sopivuutta sekä määrällisesti että laadullisesti arvioidaan ja muutoksia tehdään tarvittaessa.

LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kielitietoinen toimintakulttuuri

Leppäkorven koulussa opettajat tuovat kielitietoisuuden osaksi jokapäiväistä työskentelyä. Tämä tulee esille eri oppiaineissa esimerkiksi seuraavin tavoin: monilukutaitoisuus (medialukutaito, kuvalukutaito, oppiainekohtainen lukutaito, kriittinen lukutaito), oikeakielisyyteen puuttuminen sekä eri tekstilajit arkipäiväisissä konteksteissa. Pääpaino on hyvässä suomen kielen hallinnassa.

Käytämme monipuolisia työtapoja ja lähestymme kieltä tilanne- ja ilmiökeskeisesti. Tekstin ja kielen tuottamisessa kiinnitämme huomiota niiden liittämiseen luontevaksi osaksi lasten arkea.

Osana kielitietoisen toimintakulttuurin kehittämistä on tiivis yhteistyö lähikirjaston kanssa. Opastamme ja innostamme lapsia käyttämään kirjastoa niin koulu- kuin vapaa-ajallakin.

Kielitietoisen toimintakulttuurin edistämiseksi pyritään järjestämään mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen sekä virittämään keskustelua aiheesta esimerkiksi pedagogisissa kahviloissa.

Oppilaiden äidinkielet kouluympäristössä

Leppäkorven koulu tukee jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä monipuolisesti. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä monikielisyyttä kohtaan. Tuomme oppilaiden eri äidinkielet ja kulttuuritaustat näkyviksi jokapäiväisessä koulunkäynnissä esimerkiksi seuraavin mahdollisin toteutustavoin:

- kansallisuusseinä, jossa on jokaisen edustetun kansallisuuden lippu näkyvillä.
- jokaiselle kielelle oma viikko, jolloin luokassa paneudutaan kyseiseen kieleen ja maahan
- perustervehdysten opetteleminen ja niiden käyttö arjessa
- huoltajia tai isovanhempia koululle kertomaan kulttuurista ja tavoista/kysymysten lähettäminen huoltajille
- omassa luokassa käsiteltyjen asioiden työstäminen myös oman äidinkielen tunnilla
- tukiopetus omalla äidinkielellä

- kodin ja koulun yhteistyöpäivä "Kulttuurit kohtaavat" -teemalla (oppilaiden kansallisuuksiin ja kulttuuristaan liittyvää toimintaa, esimerkiksi eri maiden omia pisteitä, ruokakulttuuria, leikkejä, lauluja, satuja)
- kaikille yhteisten laulajaisten teemaksi koulussa edustettuna olevat eri kielet ja maat
- koulun/luokan kyltit oppilaiden äidinkielillä.

Kehitämme ja pyrimme lisäämään yhteistyötä omien äidinkielten sekä S2-opettajien kanssa. Yhteistyömuotoja voivat olla esimerkiksi osallistuminen teemaviikkojen ja -tapahtumien suunnitteluun, osallistuminen koulun yhteisiin vanhempainiltoihin sekä vierailut luokissa samanaikaisopettajan roolissa.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan ryhmä sovitaan yhteistyössä luokka-asteen opettajien kanssa. Oppilaan tutustumisjakso suunnitellaan oppilaskohtaisesti yhteistyössä tulevan luokanopettajan ja valmistavan luokan opettajan kanssa.

Jokaiselle valmistavalta luokalta perusopetukseen siirtyvälle oppilaalle tehdään oppimissuunnitelma, jossa määritellään oppilaan tavoitteet, opetusjärjestelyt, tarvittava tuki ja arviointi. Oppimissuunnitelmaa pidetään yllä vähintään yhden lukuvuoden ajan ja sen laadinnasta vastaa luokanopettaja.

Suomi toisena kielenä -opetus tukee oppilaan kielitaidon kehittymistä ja muiden aineiden opiskelua. Kielen oppimista ja opettamista tapahtuu kaikkien aineiden opetuksessa. Kielen oppimisessa ymmärtäminen on etusijalla ja kieli opitaan merkityksellisissä yhteyksissä.